

ต้นแบบการจัดทำคลังข้อมูลเครื่องดนตรีไทยสำนักดนตรีบ้านพาทย์โกสธ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ต้นแบบการจัดทำคลังข้อมูลเครื่องดนตรีไทยสำนักดนตรีบ้านพาทย์โกสอ

THE PROPOSED DOCUMENTATION FOR THAI MUSICAL INSTRUMENTS: BAAN PATAYAKOSOL
MUSIC SCHOOL

มานิดา จันทสุวรรณ 4736122 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อนุธรรม จรรย์ยานนท์, ก.บ., M.M. (Musicology),
ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์, กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงมานุษยดนตรีวิทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดทำต้นแบบคลังข้อมูลเครื่องดนตรีไทยสำนักดนตรีบ้านพาทย์โกสอ ผลการวิจัยพบว่า

ตระกูลพาทย์โกสอเป็นตระกูลสำนักดนตรีเก่าแก่ของไทย มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 2 สืบทอดเชื้อสายจนถึงปัจจุบันรวม 8 รุ่น บุคคลสำคัญของตระกูลที่เป็นครูดนตรีและนักดนตรีที่มีชื่อเสียงได้แก่ หลวงกัลยาณมิตตาวาส (รุ่น 4) ครูจางวางทั่ว พาทย์โกสอ (รุ่น 5) ครูเทวาประสิทธิ์ พาทย์โกสอ และคุณหญิงไพฑูริย์ กิตติวราณ (รุ่น 6) ร้อยเอกอุทัย พาทย์โกสอ (รุ่น 7) สำนักดนตรีบ้านพาทย์โกสอมีนักดนตรีและลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก มรดกตกทอดของตระกูลพาทย์โกสอนอกจากทางเพลงฟิ่งรอนฯ แล้ว ยังมีเครื่องดนตรีไทยจำนวนมากมายหลายร้อยชิ้น ที่มีความล้ำค่าและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์การดนตรีไทยเป็นอย่างยิ่ง

เครื่องดนตรีไทยสำนักดนตรีบ้านพาทย์โกสอ มีสำคัญในด้านประวัติความเป็นมา การผลิต การได้มา ด้านลักษณะทางกายภาพ เช่น วัสดุที่ใช้สร้างและประดับตกแต่ง สัดส่วน ตลอดจนการนำเครื่องดนตรีออกบรรเลงในเหตุการณ์สำคัญที่เป็นประวัติศาสตร์การดนตรีไทย อาทิ การประชันปี่พาทย์เสภา การบันทึกเสียง และการบรรเลงในโอกาสสำคัญต่างๆ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเครื่องดนตรีได้ทั้งหมด 66 รายการ จำแนกเป็น 92 ชิ้น เครื่องดนตรีไทยสำนักดนตรีบ้านพาทย์โกสอส่วนใหญ่ เกิดจากการสร้างและสะสมขึ้นในสมัยครูจางวางทั่ว พาทย์โกสอ ทายาทรุ่นปัจจุบันของตระกูลพาทย์โกสอและผู้เกี่ยวข้อง มีความตั้งใจที่จะซ่อมแซมเรือนบ้านเครื่อง และจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ดนตรีเพื่อเป็นประโยชน์แก่การศึกษา

ระบบการจัดแบ่งหมวดหมู่เครื่องดนตรี The Hornbostel and Sachs System สามารถนำมาใช้ศึกษาเครื่องดนตรีไทยของสำนักดนตรีบ้านพาทย์โกสอได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดส่วนย่อยของการศึกษาพินน้ำเต้า ซึ่งสิ้นสุดที่เลขหมวดหมู่ 311.122.2-5 ได้ โดยเพิ่มรายละเอียดต่อท้าย 2 ข้อ คือ *2 มีกล่องเสียง และ *2 *2 มีกล่องเสียงติดกับตัวเครื่อง ดังนั้นเลขหมวดหมู่ของพินน้ำเต้าที่สมบูรณ์จึงเป็น 311.122.2*2*2-5

การจัดทำฐานข้อมูลด้วยระบบการจัดเก็บข้อมูลโปรแกรม Microsoft Access 2003 มี 3 ออบเจ็กต์ ที่สำคัญคือ ตาราง (Table) ฟอร์ม (Form) และ รายงาน (Report) ผู้วิจัยทำการออกแบบฟอร์มของออบเจ็กต์ทั้งสาม เพื่อให้ผู้ดูแลระบบสามารถจัดเก็บและปรับปรุงแก้ไขข้อมูลได้อย่างสะดวก ตลอดจนสามารถทำการสืบค้นข้อมูลเครื่องดนตรีไทยสำนักดนตรีบ้านพาทย์โกสอและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตระกูลพาทย์โกสอได้โดยง่าย

คำสำคัญ: คลังข้อมูล / เครื่องดนตรีไทย / พาทย์โกสอ

404 หน้า

**THE PROPOSED DOCUMENTATION FOR THAI MUSICAL INSTRUMENTS:
BAAN PATAYAKOSOL MUSIC SCHOOL**

MANIDA JANSUWAN 4736122 MSMS/M

M.A. (MUSIC)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: ANAK CHARANYANON. B.Ed. M.M.,
NARONGCHAI PIDODRAJT. B.Ed., M.Ed., M.A.**ABSTRACT**

The purpose of this music anthropology thesis was to study the proposed documentation model of the Thai musical instruments of Baan Patayakosol Music School.

The family of Patayakosol is an old Thai music institute family in Thailand. Their background was originally started from the second reign of the Chakri Dynasty. From past to present, there have been eight generations of their heirs. The important and famous music teachers and musicians of the Patayakosol family were Luang Kallayanamittawas (forth generation), Kru Jang Wang Tua Patayakosol (fifth generation), Kru Dhawa Phrasitthi Patayakosol and Khunying Phaithun Kittiwan (sixth generation) and Army Captain Uthai Patayakosol (seventh generation). Baan Patayakosol Music School has had many well-known students. Not only are “Tang Fung Thon” songs part of this heritage, but also the Patayakosol Family has had more than the 100 Thai musical instruments that have had worth and significance for the history of Thai Music.

The Thai musical instruments of Baan Patayakosol Music School have had an important background, production, acquisition and physical character (raw materials of which instruments are fabricated, decoration and shape). These instruments are used to play in important events such as the competition of Piphat Se pa, sound recording, and playing for special occasions. The researcher collects Thai musical data in 66 categories of 92 items. Most of the Thai musical instruments of Baan Patayakosol Music School were made and collected during the time of Kru Jang Wang Tua Patayakosol. The current descendants and partners intend to maintain the house and establish the musical museum so that it can be educated.

The Hornbostel and Sachs classification system is suitable for studies of the Thai musical instruments of Baan Patayakosol Music School. However, the researcher discovered the classification of the Pin Num Tao (311.122.2-5) should be added in 2 details, that are *2 (with a resonator), and *2*2 (with a resonator attached). As a result, the classification of the Pin Num Tao is 311.122.2*2*2-5

The management of data bases with Microsoft access 2003 has 3 important objects: table, form, report. Researcher designs forms of 3 objects for protectors that can gather and reform data immediately as well as can easily search Thai musical Instruments data of Baan Patayakosol Music School and data to relate of the Patayakosol Family.

**KEY WORDS: DOCUMENTATION / THAI MUSICAL INSTRUMENTS /
PATAYAKOSOL**

404 pages